

ՆՈՐԻՆ ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՊՕՂՈՍ Զ. ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏԻՆ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ՅԵՐՈՒՍԱԼԷՄ

Անցեալ տարուան Հոգիմի մէջ զուամարուած Տիեզերական Բ. Ժողովի վերջաւորութեան, Պօղոս Զ. Սրբազան Քահանայապետը յայտարարեց ի լուր Ժողովին և ամբողջ աշխարհին՝ թէ որոշած էր Յունուար 4ին Ս. Երկիր այցելել, իբրև պարզ ուխտաւոր։ Անակնկալ այս լուրը, որ գուրս պիտի բերէր Ս. Քահանայապետը Վատիկանի իր առանձնարանէն, վերջ տալով դարաւոր մեկուսացումին, ընդհանուր հետաքրքրութեան և խանդավառութեան առիթը հանդիսացաւ բովանդակ քրիստոնեայ աշխարհին համար։

Յատկապէս գոհ եղաւ Յորդանանի մեր սիրելի Հիւսէյն Թագաւորը, որ իբրև Ս. Տեղեաց յանձանձիշ ու պաշտպան, քաղցր առիթը պիտի ունենար հիւրասիրելու և պատուելու Սրբազան Քահանայապետը, որ իբրև ուխտաւոր Ս. Երկիր կուգար։

Արժանավայել կերպով կարենալ դիմաւորելու համար Սրբազան Ուխտաւորը, Յորդանանի Կառավարութիւնը շաբաթներով պատրաստութիւններ տեսաւ, որոնց կը հսկէր անձամբ Վեհափառ Թագաւորը։ Ամմանի, Երուսաղէմի, Բեթղեհէմի փողոցներուն ու զանոնք միացնող ճամբաներուն վրայ բարձրացան բազմաթիւ կամարներ, իսկ բոլոր զխաւոր մուտքերուն վրայ փակցուած էին Ս. Պապին և Հիւսէյն Թագաւորին նկարները։ Հազարէ աւելի թղթակիցներ և հեռատեսիլի ընկերութիւններ, օրեր տուա՞յ փութացած էին Յորդանան, պատմական այս այցելութեան իրադարձութիւնները աշխարհին հաղորդելու համար։

ԱՄՄԱՆԻ ՕԴԱԿԱՅԱՐԷ. — Հակառակ աննպաստ օդին, երբ Ս. Քահանայապետին օդանաւը մօտեցաւ Յորդանանեան սահմաններուն, Ամմանի զինուորական օդանաւերը դիմաւորեցին օդանաւը և խաղաղ ու ասպնով իջեցուցին զայն։ Ս. Պապը դիմաւորուեցաւ, օդակայանին մէջ, Վեհափառ Հիւսէյն Թագաւորէն, Յորդանանեան Կառավարութեան անդամներէն, արեւելքի պատրիարքներէն և բազմահազար ժողովուրդէն, իսկ երկու աղջնակներ, հազած Յորդանանեան և Վատիկանի դրօշներու գոյնով զգեստներ, մեծ Հիւրին ընծայեցին ձիթենիի ճիւղ մը և ծաղկեփունջեր, մինչ հեռուէն կ'արձակուէին աղաւնինքը և հոյլեր օդին մէջ։

Նորին Վեհ. Հիւսէյն Թագաւորը յանուն Յորդանանի Կառավարութեան, Մահմետականներու և Քրիստոնեաներու միացեալ ընտանիքին և Աստուծոյ հաւատացող և բարի կամեցողութիւն ունեցող աշխարհի բոլոր Ժողովուրդներուն, բարի գալուստ մաղթեց մեծ Հիւրին։ Միայն այցելութիւնը, ըսաւ, բացառիկ պարագայ մըն է զոր միշտ պիտի յիշենք, և մեծ յոյս ունինք որ Զերայս ուխտաւորութիւնը պիտի ըլլայ բարենշան ամբողջ աշխարհի Ժողովուրդներէն։

րուն համար: Կը վստահեցնենք Ձերդ Սրբութիւնը, որ Յորդանանի մեր ժողովուրդը սիրով պիտի յայտնէ Ձեզի երախտագիտութեան սրտագին իր զգացումները, որ մերն ալ են Ձեր նկատմամբ: Ապա վերջացուց իր խօսքը ըսելով. «Բարի գալուստ կը մաղթենք Ձեզի, ի Յորդանան և ի Սուրբ Երկիր Ձեր այս ուխտաւորութեան առիթով, ո՛վ պատուական այր Աստուծոյ»:

Վեհափառ Թագաւորի բարիգալստեան խօսքին պատասխանեց Սրբազան Պապը, որ ի մէջ այլոց ըսաւ. «Վեհափառ Տէր, մեծապէս կը գնահատենք Ձեր բարութիւնը, որ անձամբ եկած էք մեզ ընդունելու Ձեր Թագաւորութեան մէջ, մեր ժամանումին այս առիթով: Մեր այցելութիւնը խոնարհ ուխտաւորութիւն մըն է, հոգևոր բնոյթով, այն սրբազան վայրերուն մէջ, որոնք սրբացած են մեր Տիրոջ Յիսուսի Քրիստոսի Մնունդով, կեանքով, չարշարանքներով, մահուամբ, Յարութեամբ և Համբարձումով:

«Պիտի աղօթենք ի սրտէ այս սրբավայրերուն մէջ, աշխարհի խաղաղութեան համար, այն խաղաղութեան՝ զոր Քրիստոս թողուց իր աշակերտներուն և աշխարհին: Դիտենք, Վեհափառ Տէր, որ Դուք բազմացող էք Ձեր երկրի խաղաղութեան և Ձեր ժողովուրդի բաբօրութեան. կը մաղթենք ի սրտէ որ իրազօրժուին Ձեր բոլոր իղձերը: Պատիւ բոլոր անոնց՝ որոնք կ'ուզեն որ ազգերու մէջ տիրէ սէր, խաղաղութիւն և եղբայրութիւն»:

Յետոյ ընծաներ տուաւ Թագաւորին, Մայր Թագուհիին և արքայական ընտանիքի անդամներուն: Նորին Վեհափառութիւնը մինչև ինքնաշարժ ընկերացաւ Սրբազան Հիւրին և ապա վերադարձաւ պալատ: Իսկ Նորին Սրբութեան ինքնաշարժը հազարաւորներու ծափերու մէջէն շարժեցաւ դէպի Երուսաղէմ, իրեն հետ ունենալով արևելեան պատրիարքներ, կարտինալներ և պետական ու զինուորական բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ:

Ապտուլահ իշխանին կամուրջին առջև, Յորդանան գետի վրայ, որ Ամմանի և Երուսաղէմի կէս ճամբան է, Նորին Սրբութիւնը դիմաւորուեցաւ Երուսաղէմի Կառավարիչէն, Քաղաքապետէն, Արևմտեան Յորդանանի զինուորական հրամանատարէն, Բեթղեհէմի Քաղաքապետէն և ուրիշ պաշտօնական անձնաւորութիւններէ: Վեհափառ Թագաւորը մինչև Երուսաղէմ հեղինակաւոր կը հետեւէր Ս. Պապին, անձամբ հսկելու համար ընդունելութեանց կազմակերպութեան: Յետոյ Ս. Պապը իջաւ ինքնաշարժէն և դէպի գետը ուղղուելով, աղօթեց սրտայոյզ: Ապա ինքնաշարժերու թափօրը շարունակեց իր ընթացքը դէպի Երուսաղէմ:

Երուսաղէմ, Դամասկոսի դուռ կոչուած մուտքին առջև, ժամերէ ի վեր սպասող կրօնական, պետական և զինուորական ներկայացուցիչները և ժողովրդական ամէն խաւերէ և ազգերէ բաղկացած մեծ բազմութիւն մը դիմաւորեց Սրբազան Քահանայապետը և իր հեղեղին մէջ առած, մարդկային ծովի ալիքներուն մէջէն տռաշնորդեց Մեծ Հիւրը դէպի Ս. Յարութեան Տաճար, գանցելով ծրագրուած բոլոր պատշաճութիւնները:

Դամասկոսի դրան մօտ, Սրբազան Հիւրը դիմաւորուելու էին զացեր, Ս. Աթոռոյս Ամեն. Ս. Պատրիարքը և Լուսարարապետ Հայրիկ Արքեպիսկոպոսը, իրենց հետևորդներով, ինչպէս նաև Նորին Ս. Օծութիւն Տ. Տ. Խորէն Կաթո-

զիկուսի ներկայացուցիչները, յանձին Գերշ. Տ. Տաճատ Արքեպիսկոպոսի և Տ. Տ. Գարեգին և Արտաւազդ ծայրագոյն վարդապետներու:

Ս. Յարութեան Տաճարին մէջ, ժամը 6.15ին, Նորին Սրբութիւնը պատարագեց Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին առջև: Ներկայ էին ծովածաւալ բազմութեանը հետ միասին եկեղեցական և զինուորական պետեր: Պատարագէն յետոյ խօսեցաւ Յիսուսի չարչարանքներու, յարութեան և մարդկային վերկութեան մասին: Յետոյ բարձրացաւ Գողգոթա և ծնկաչոք աղօթեց: Ապա ժողովուրդի խանդավառ ցոյցերու մէջէն գնաց առաքելական Նուիրակատունը հանգչելու:

ԸՆԴԻՈՒՆԵԼ ՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Առաքելական Նուիրակատան մէջ ժամը 8ին, համաձայն նախօրօք ճշդուած յայտագրին, Նորին Սրբութեան այցելեցին Ս. Աթոռոյս Ամեն. Ս. Պատրիարքը և Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոս Խորէն Վեհափառի ներկայացուցիչները, բարի գալուստ մաղթելու Նորին Սրբութեան, և յայտնելու իրենց շերմ խնդակցութիւնները այս պատմական ու շնորհաբեր այցելութեանը համար: Այս առիթով Ս. Պապը մետաղներ տուաւ այցելուներուն և ոսկեգօծ ու քարերով զարդարուած սկիհ մը՝ Ամեն. Եղիշէ Պատրիարքին:

Յետոյ Նորին Սրբութեան այցելեց Երուսաղէմի Յունաց Ամեն. Պէնէտիքթոս Պատրիարքը: Ս. Պապին ընդունելութեան արժանացան նաև միւս կրօնական յարանուանութիւններու ներկայացուցիչները: Նոյն օրը երեկոյեան ժամը 10ին, Սրբազան Պապը ընդունեց Ս. Երկրի Կաթողիկ Նուիրապետութիւնները, կրօնաւորներ ու մայրապետներ, Ս. Աննա Եկեղեցիին մէջ: Ժամը 10.30ին Գեթսեմանիի Եկեղեցին իջաւ զիշերային պաշտամունքի: Արարողութեան ընթացքին, քանի մը զլխաւոր լեզուներով կարդացուեցաւ Աւետարան, ընդ որս և հայերէն լեզուով:

Կիրակի, 5 Յունուարի առաւօտուն, Նորին Սրբութիւնը մեկնեցաւ դէպի Նաղարէթ, մեծ չքախումբով մը: Հոն նորաչէն եկեղեցիին մէջ պատարագեց ու քարոզեց, մեծածաւալ բազմութեան մը առջև: Յետոյ այցելեց Դալիլիոյ լիճը, Թաքոր լիւր, և ուրիշ սուրբազրական վայրեր, և երեկոյեան ժամը 9.15ին վերադարձաւ Երուսաղէմ:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ Ս. ՊԱՊԻՆ ԵՒ ՅՈՒՆԱՅ ՏԻԵՋԵՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԿ ԱԹԵՆԱԿՈՐԱՍԻ. — Նոյն օրը Երուսաղէմ ժամանած էր Կ. Պոլսոյ Յունաց Տիեզերական Պատրիարք Ամեն. Աթենակորաս Սրբազանը: Երուսաղէմի օղակայանին մէջ զինք զիմաւորելու եկած էին Վեհափառ Թագաւորը, զինուորական, քաղաքական և կրօնական ներկայացուցիչներ և Ս. Աթոռոյս Ամեն. Ս. Պատրիարքը, անձամբ, Վեհ. Խորէն Կաթողիկոսի ներկայացուցիչներու հետ միասին:

Յունուար 5ի երեկոյեան ժամը 9.30ին, Ս. Պապին այցելեց Յունաց Ընդհանրական Պատրիարքը: 1439էն ի վեր առաջին անգամն էր որ Հռոմի Պապը և Տիեզերական Յոյն Պատրիարք մը իրարու կը հանդիպէին: Աթենակորաս Ընդհանրական Պատրիարքին կ'ընկերանային զանազան վայրերէ եկած Օրթոտոքս բարձրաստիճան եկեղեցականներ: Կը բացակայէին Յունաստանի պատուիրակները: Յունաց Տիեզերական Պատրիարքին և Ս. Պապին հանդիպումը եղաւ

ոչ հրապարակային: Երկուքը միասին ազօթեցին Գրիստոնեայ եկեղեցիներու Միութեան և եղբայրական սիրոյն համար: Այս հանդիպման ընթացքին Ս. Պապը ըսաւ. «Մեծ է մեր յուզումը, խորունկ՝ մեր ուրախութիւնը, որ այս խորապէս պատմական ժամուն, դարերու լուծեան և ակնկալութիւններէն վերջ, Կաթոլիկ եկեղեցին և Պոլսոյ Պատրիարքութիւնը իրարու կը հանդիպին, յանձին իրենց ամենէն բարձր ներկայացուցիչներուն: Այս հանդիպումը դուք ուզած էիք մեր անմոռանալի նախորդին օրով: Ան ևս ուզած էր այս հանդիպումը մեզի պէս, բայց անոր մահը արգիլեց այս բաղձանքին իրագործումը: Միութեան առաջնորդող ճամբաները կրնան լեցուն ըլլալ խոչընդոտներով, բայց բոլոր ճամբաները իրարու պէտք է զան, հասնելու Աւետարանի աղբիւրներուն:»

«Վարդապետական, ծիսական, բարեկարգուելու կարօտ տարրերութիւնները պէտք է քննուին միասնաբար, և, առաւելապէս, ճշմարտութեան հետեւում եղբայրական ոգիով: Ինչ որ հիմա կրնայ զարգանալ և պէտք է զարգանայ, եղբայրասիրութիւնն է, որ պիտի զիտնայ տանիլ արտայայտութեան նոր կերպեր, և օգտուելով անցեալի դասերէն, պատրաստ պէտք է ըլլայ ներելու, հակամէտ ըլլալով միշտ բարիին:»

«Ձեռք կրնար ըսել թէ որքան ազդուած ենք ձեր այս արարքէն: Ոչ միայն Հռոմի եկեղեցին, այլ ամբողջ քրիստոնեայ աշխարհը պիտի արձագանգէ մեծ ուրախութեամբ այս պատմական դէպքը: Այս առիթով ձեզի մնաս բարով չէ որ կ'ըսենք, այլ ցտեսութիւն, յուսալով նորանոր և արդիւնաբեր հանդիպումներ, յանուն Աստուծոյ:»

ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ Ի Ս. ԲԵԹՂԵՀԷՄ. — 6 Յունուար, առաւօտեան ժամը 7ին, Ս. Քահանայապետը մեկնեցաւ Բեթղեհէմ, ընկերակցութեամբ Կաթոլիկ Պատրիարքներու և պետական անձնաւորութիւններու: Բեթղեհէմի մէջ, մեր Տիրոջ Ս. Խննդեան Այրի Մսուրի Սեղանին վրայ պատարագեց և տուաւ իր պատգամը: Իր ամբողջ մարդկութեան ուղղած սիրոյ և խաղաղութեան պատգամը վերջապէս հետեւեալ բառերով. «Մեր ողջոյնը սահման չի ճանչնար, կ'անցնի բոլոր պատուարներէն և կը սիրէ հասնիլ բարի կամք ունեցող բոլոր մարդոց, նաև անոնց՝ որոնք ոչ մէկ բարեացակամութիւն կը ցուցնեն քրիստոնէութեան հանդէպ:»

Բեթղեհէմէն վերադարձին՝ փոխ այցելութիւն տուաւ Ամեն. Աթենակորաս Յոյն Օրթոտոքս Տիեզերական Պատրիարքին, և կարճ տեսակցութիւն մը ունեցան իրարու հետ և շերտօրէն ողջագուրուեցան: Ս. Պապը Պատրիարքին նուիրեց ռակեզօծ սկիհ մը, իսկ Աթենակորաս Պատրիարքը Ս. Պապին նուիրեց հին թանկարժէք սրբապատկեր մը: Մկի՛նը ընդունելէ վերջ, Պատրիարքը ըսաւ. «Ձերմապէս կը մաղթեմ որ Պօղոս Զ. և ես, օր մը, միասին խառնենք զինին և չուրը, այս բաժակին մէջ:»

Ս. ՊԱՊԸ ԵՐՈՒՍԱԴԷՄԻ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ. — Յունաց Տիեզերական Պատրիարքի հանդիպումէն յետոյ, Նորին Սրբութիւնը այցելեց Հայոց Պատրիարքարանը, Ամեն. Տ. Եղիշէ Պատրիարքին: Վանքի աւագ դռնէն մինչև Պատրիարքարանի շքեղ դահլիճը, ճամբան ծածկուած էր թանկագին գորգերով: Ամբողջ Միաբանութիւնը, Ս. Պատրիարքի զխաւորութեամբ, վանքի

Մբազան Քահանայապետը կը յանձնէ Ամեն. Մբազան Պատրիարք Հոր
ոսկիէ եւ արծաթէ մեծալներ:

աւագ դռնէն ընդունեց Ս. Քահանայապետը, որ ժողովուրդի ծափերուն և դպրոցական աշակերտներու և պատուի կեցող սկաւառներու շարքերուն ընդմէջէն առաջնորդուեցաւ լոյսերուն մէջ շողացող Պատրիարքարանի դահլիճը:

Սրտազին այս ընդունելութիւնը խորապէս տպաւորած կը թուէր Նորին Սրբութիւնը, որ հակառակ իր յոգնութեան, զուարթ էր ու քաղցրօրէն կը ժպտէր բոլորին, շոյելով դպրոցական աշակերտներու այտերը:

Պատրիարքական գահուն վրայ Նորին Սրբութիւնը յտնկայս օրհնեց դահլիճը լեցնող բազմութիւնը, ապա բազմեցաւ: Նորին Ամենապատուութիւն Պատրիարք Ս. Հայրը հայերէնով կարգաց բարիգալուստի հետեւալ ուղերձը:

«Զերդ Սրբութիւն,

«Յանուն Երուսաղէմի Հայ Պատրիարքութեան, քրիստոնէական սիրով եւ եղբայրական ոգիով կ'ողջունենք Զերդ Սրբութիւնը, դարաւոր այս Հաստատութեանը մէջ:

«Ուրախ ենք որ Զեր նկատմամբ մեր այս յարգանքին իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Սթոպի Գահակալ Տ. Տ. Խորէն Ա. Կաթողիկոսի ներկայացուցիչները, ամբողջական ընելու համար Հայց. Եկեղեցւոյ յարգանքի տուրքը Զերդ Սրբութեան հանդէպ:

«Առաքելական այս Հաստատութիւնը, զոր այսօր Զեր անծին շուքովը կը լեցնէք, առիթներ ունեցած է իր մէջ ողջունելու երջանկաբեր այցելութիւնը իշխաններու եւ արքաներու, ինչպէս կը վկայեն այս դահլիճին պատկերները:

«Սակայն, առաջին անգամն է որ բախտաւորութիւնը կ'ունենայ վայելելու շնորհաբեր ներկայութիւնը իշխաններու իշխանին, Արեւմտեան Քրիստոնեայ մեծ աշխարհին — յանձին Զեր Սրբութեան: Զեր այս այցելութիւնը կը նկատենք ոչ միայն մեծ պատիւ մը Պատրիարքարանին, այլ նաեւ Հայ Եկեղեցւոյ եւ ժողովուրդին, որ առաջին անգամը չէ որ առարկայ կ'ըլլայ Կաթողիկ մեծ Եկեղեցւոյ Գերագոյն Պետի բարձր ուշադրութեան:

«Զեր աննախընթաց եւ պատմական ուխտաւորութիւնը ի Սուրբ Երկիր, Զեր անծին շնորհի մէջէն նոր փայլ մը եւ նոր գոյն մը կ'աւելցնէ Քրիստոնէական այս փառքին, որ մեր Տիրոջ արիւնովն է սրբագործուած եւ ատով չարծած ներշնչարան քրիստոնէական սերունդներու, եղբայրութեան, նուիրումի, միութեան եւ սիրոյ ոգիով եւ խորհուրդով:

«Այս առիթով, ի սրտէ կ'աղօթենք որ մեր Երկնաւոր Հայրը, որ Իր Միաձին Որդին տուաւ մարդկութեան այս Սուրբ Քաղաքին մէջէն, օրհնէ եւ պտղաբերէ Զերդ Սրբութեան բոլոր ջանքերն ու գործերը, յօգուտ Քրիստոսի Եկեղեցիին, անոր միութեան, ամբացումին եւ հոգեւոր վերակենսաւորումին:

«Զեզի հետ մենք ալ կը հաւատանք որ Եկեղեցին, ինչպէս միշտ, այսօր ալ կուշուած է մարդկութեան բերելու Քրիստոսի կենսատու պատգամը, կենդանի վկայութեամբ եւ միասնական, ներդաշնակ ծառայութեամբ, ի փառս Աստուծոյ եւ ի խաղաղութիւն աշխարհին»:

որուն անդերէն թարգմանութիւնը կարգացուեցաւ Խորէն Վեհափառի պատուիրակութեան անդամներէն, Հոգշ. Տ. Գարեգին Մ. Վրդ. Սարգիսեանի կողմէ։

Պատրիարք Ս. Հօր խօսքին թարգմանութենէն յետոյ, Նորին Սրբութիւնը խտալերէնով խօսեցաւ հետևեալը, որ տեղւոյն վրայ անդերէնի թարգմանուեցաւ։

Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրը կը կարդայ իր բարեգալուստի ուղերձը։

«Նորին Ամենապատուութիւն,

«Սուրբ Երկիր մեր ուխտագնացութեան առթիւ, երջանիկ ենք հանդիպում ունենալով Ձերդ Ամենապատուութեան հետ, եւ կը գիտակցինք այն խոր նշանակութեան, որ կը ստանայ այս հանդիպումը երուսաղէմի մէջ։

«Այսօր կ'ուզենք շնորհակալութիւն յայտնել Ձեզի այն ընդունելութեան համար, որ վերապահուեցաւ մեզի Ձեր Միաբանութեան եւ հաւատացեալներուն կողմէ։ Շատ զգածուեցանք այն գործովանքին ու յարգանքին համար, որուն առարկայ դարձանք։ Նոյնպէս ուրախութեամբ իմացանք, որ անկեղծ գործակցութեան միջոցով մը կը տիրէ հիմա կաթողիկէ համայնքին եւ հայ համայնքին միջեւ՝ Սուրբ Յարութեան Տաճարի նորոգութեան համար։ Այս սրբավայրը քրիստոնեայ սրտերու համար աշխարհի մէջ գոյութիւն ունեցող ամենէն թանկագին բանն է։

«Արդարեւ, ատիկա ճիշդ այն վայրն է, ուր «Աստուած ուզեց բոլոր էակներուն հետ հաշտուիլ Քրիստոսի միջոցաւ: Խաղաղութիւն կներելով Անոր խաչին արիւնով», ուր փառաւոր յարուցեալ Քրիստոսը դարձաւ մեր կեանքին սկզբունքը, մեր յորութեան գրաւականը, միակ պետք, որուն մէջ ամէն բան պէտք է միաձուլուի: Բարձրօրէն խորհրդանշական է որ, հակառակ պատմութեան ծանրութեան եւ բազմաթիւ դժուարութիւններու, բրիտոնեաները, զրոյրախառար բաժնուած, միասին կ'աշխատին նորոգելու այս Տաճարը, որ կերտած էին միութեան մէջ եւ որ կ'աւերուէր իրենց բաժանումով:

«Մեր ամենէն ջերմ մաղթանքն է որ ողորմութիւնը տիրէ մեր միջեւ, իսկական ողորմութիւն մը, անպաճոյճ:

«Գիտենք, թէ ի՛նչ է անձնական դերը Ձերդ Ամենապատուութեան, մթնալորտի այս փոփոխութեան մէջ. ծանօթ ենք այն ճիգերուն, որոնք երկուստեք կը թափուին՝ վիճելի կէտերը անհետացնելու համար. ատոր համար խորապէս ուրախ ենք, եւ կ'արտայայտենք մեր ամբողջ երախտագիտութիւնը: Թող խաղաղութեան Աստուածը Իր շնորհը առատօրէն տեղացնէ Ձերդ Ամենապատուութեան, Ձեր Միաբանութեան եւ Սուրբ Քաղաքի Ձեր բոլոր զաւակներուն վրայ»:

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը կը յանձնէ Պապին բանկազին փառելով զարդարուն գեղեցիկ խաչ մը:

Նորին Ս. Օծութեան խօսքէն վերջ Սրբազան Պատրիարքը Ս. Քահանայապետին նուիրեց թանկագին յակինթներով շատ գեղեցիկ խաչ մը, որուն ի տեսն. Սրբութիւնը ըսաւ. «Շատ գեղեցիկ է»: Իսկ Նորին Սրբութիւնը Պատրիարք Սրբազանին նուիրեց սակիէ և արծաթէ մետաղներ: Աւելի քան կէս ժամ տևող այս այցելութենէն յետոյ, հեռատեսիլի զործիքներու և նկարող մեքենաներու ձայներուն մէջէն, Նորին Սրբութիւնը հրաժեշտ առաւ Պատրիարք Սրբազանէն և Միաբանութենէն, որոնք զինքը առաջնորդեցին մինչև վանքին աւագ դուռը և աջահամբոյրներու և ծափերու տարափին տակ բաժնուեցան իրմէ:

Պատրիարքարանի դահլիճին մէջ Նորին Սրբութիւնը երբ հրաժեշտ կ'առնէր Պատրիարք Սրբազանէն, սուր ակնարկով մը գննելէ վերջ Պատրիարքական չքեղ դահլիճը, ըսաւ. «Երբեք չէի կարծեր որ այսքան մեծ տեղ ունիք Սիոնի բարձունքին վրայ և այս կարգի չքեղ Պատրիարքարան մը, որ վար չի մնար Վատիկանի դահլիճէն»: «Զերդ Սրբութիւն, պատասխանեց Սրբազան Պատրիարքը, «Զեր հոս գալէն առաջ, անիկա չէր կրնար համեմատուիլ Վատիկանի դահլիճին հետ, բայց Զեր գալէն վերջ, ա՛յ կրնայ հաւասարիլ»: Նորին Սրբութիւնը անոյ՛չ մը ժպտեցաւ, յետոյ ըսաւ. «Դուք հայերդ ուրիշ էք, անցեալ ունիք և բրիտանեայ մեծ ժողովուրդներէն էք»:

ՅՈՒՆԱՅ ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԷ ԱԹԵՆԱԿՈՐԱՍԻ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆԸ ԵՐՈՒՍԱՂԷՍԻ ՊԱՏՐԻԱՐԷ ԱՍԵՆ. ԵՂԻՇԷ ՍՐԲԱԶԱՆԻՆ

7 Յունուարին, առտուան ժամը 10.30ին, Աթենական Պատրիարքը իր հետևորդներով այցելեց Հայոց Պատրիարքարանը և շերտօրէն ընդունուեցաւ Սրբազան Պատրիարք Հօրմէն և բովանդակ Միաբանութեան անդամներէն:

Սրբազան Պատրիարք Հայրը իր բարիգալուստի խօսքին տոնիթով ըսաւ թէ, իր և բովանդակ Միաբանութեան համար մեծ պատիւ և հաճոյք է մեր մէջ ունենալ Զերդ Ամենապատուութիւն, Օրթոտոքս Եկեղեցիին պետը և վայելել Զեր ներկայութիւնը դարաւոր այս Հաստատութեանը մէջ:

«Շարժառիթը որ Զեզ այս անգամ երուսաղէմ կը բերէ, կը հետաքրքրէ ոչ միայն Քրիստոնէական աշխարհը, այլ համայն մարդկութիւնը: Ի սրաէ կը մաղթենք, ըսաւ Սրբազան Պատրիարք Հայրը, որ ամենաուղորմած Աստուած Զեզի երկար տարիներ շնորհէ, որպէսզի կարենաք ի կատար ածել Զեր բոլոր բարի յառաջադրութիւնները, նախ յօգուտ Օրթոտոքս մեծ Եկեղեցիին և ապա ամբողջ Քրիստոնեայ աշխարհին»: